

Kartuzy, dnia 15.12.2025 r.

OŚ.600.3.2025

**Pani
Aneta Roszkowska
Radna Rady Miejskiej
w Kartuzach**

W sprawie zróżnicowania kosztów odbioru odpadów komunalnych pomiędzy zabudową wielorodzinną a jednorodziną.

Szanowna Pani Radna,

w odpowiedzi na Pani interpelację dotyczącą możliwości zastosowania odrębnych stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla mieszkańców zabudowy wielorodzinnej oraz jednorodzinnej, po dokonaniu analizy przepisów prawa oraz danych przekazanych przez firmę odbierającą odpady z terenu Gminy Kartuzy, uprzejmie przedstawiam poniższe, całościowe wyjaśnienia.

1. System gospodarki odpadami funkcjonuje jako całość – nie ma podstaw do dzielenia mieszkańców na „tańszych” i „droższych”.

Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi ma charakter daniny publicznej, której celem jest finansowanie gminnego systemu gospodarowania odpadami, a nie świadczenie indywidualnej usługi na rzecz mieszkańców. Potwierdza to orzecznictwo NSA, wskazując, że obowiązek ponoszenia opłaty istnieje niezależnie od faktycznego korzystania z usług odbioru odpadów, ponieważ opłata służy finansowaniu całego systemu (wyrok NSA z dnia 17 grudnia 2024 r., sygn. III FSK 821/23).

Zgodnie z art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, system finansowany jest z opłaty uiszczanej przez wszystkich mieszkańców, a przychody muszą pokryć koszty funkcjonowania systemu jako całości.

Ustawa dopuszcza różnicowanie stawek ze względu na obiektywne, związane z systemem kryteria (np. rodzaj zabudowy, liczba mieszkańców, sposób zbierania odpadów, położenie nieruchomości), ale nie pozwala na wprowadzanie „ulg” lub „dodatków” opartych na kryteriach niemających związku z funkcjonowaniem systemu lub prowadzących do nieuzasadnionego uprzywilejowania jednej grupy mieszkańców kosztem innych. Oznacza to w praktyce, że gmina nie może różnicować stawek opłat dla poszczególnych rodzajów zabudowy w oparciu na subiektywnych ocenach ich „tańszej” lub „droższej” obsługi.

2. Większość kosztów systemu (90%) to zagospodarowanie odpadów – identyczne dla miasta i wsi

Kluczowa część wydatków gminy dotyczy zagospodarowania odpadów przez instalacje:

- zmieszanych odpadów komunalnych,
- bioodpadów,
- papieru, szkła, tworzyw sztucznych,
- odpadów wielkogabarytowych,
- odpadów budowlanych.

Cena przyjęcia 1 Mg odpadów do instalacji jest taka sama, niezależnie od tego, czy odpady pochodzą z zabudowy jednorodzinnej czy wielorodzinnej. Stawki instalacji nie rozróżniają „domu jednorodzinnego” i „bloku” – odpady są przyjmowane według rodzaju frakcji i kodu odpadu.

W konsekwencji:

- zdecydowana większość wydatków (ok. 80–90%) jest wspólna i jednakowa dla obu typów zabudowy,
- nawet jeśli występują różnice w kosztach transportu, dotyczą one jedynie niewielkiej części całego kosztu systemu,
- próba silnego różnicowania stawek dla mieszkańców na podstawie tak ograniczonych różnic kosztowych byłaby nieproporcjonalna.

3. Dane z firmy odbierającej odpady – realne różnice są niewielkie i wzajemnie się kompensują

W celu przygotowania rzetelnej odpowiedzi wystąpiliśmy do firmy odbierającej odpady z prośbą o przedstawienie danych kosztowych i logistycznych.

Pytania obejmowały m.in.:

- czasu obsługi pojedynczego punktu odbioru,
- długości tras,
- czasu pracy załóg,
- różnic w składzie i jakości selektywnej zbiórki,
- częstotliwości odbioru poszczególnych frakcji,
- kosztów jednostkowych odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów z obu typów zabudowy.

Poniżej syntetyczne podsumowanie odpowiedzi:

3.1. Czas obsługi i logistyka

Zabudowa wielorodzinna (miasto)

Średni czas obsługi jednego pojemnika w korzystnych warunkach to ok. 2 minuty, natomiast w centrum lub przy utrudnionym dojeździe może wynosić nawet do 10 minut.

Wynika to m.in. z:

- konieczności manewrowania,
- zablokowanych wjazdów przez parkujące pojazdy,
- utrudnionego dojazdu do pojemników,
- korków i ograniczeń w ruchu.

Zabudowa jednorodzinna (teren wiejski / rozproszona)

Średni czas obsługi pojedynczego punktu (posesji) wynosi w uśrednieniu ok. 25–30 sekund.

Oznacza to, że pojedynczy punkt w zabudowie wielorodzinnej potrafi być znacznie bardziej „czasochłonny” niż pojedyncza posesja jednorodzinna, choć w jednym punkcie gromadzona jest większa ilość odpadów.

3.2. Długość tras odbioru

- **Miasto (zabudowa zwarta):** uśredniona długość trasy ok. 100–120 km.
- **Tereny wiejskie (zabudowa rozproszona):** ok. 150–250 km (w zależności od trasy i dnia).

Na obszarach wiejskich trasy są dłuższe, ale przejazd jest płynniejszy, z mniejszą liczbą manewrów i utrudnień drogowych. W mieście trasa jest krótsza, lecz:

- dochodzi więcej manewrów,
- częściej występują korki i utrudnienia,
- wyższe jest zużycie paliwa na krótkich odcinkach, z licznymi zatrzymaniami.

W praktyce te czynniki się kompensują – dłuższa trasa na wsi równoważy się większymi utrudnieniami i czasem przestojów w mieście.

3.3. Czas pracy załóg i liczba punktów obsługiwanych

Firma wskazuje, że:

- dzienny czas pracy załogi na trasach miejskich i wiejskich jest zbliżony: ok. 8–10 godzin,
- liczba obsługiwanych punktów zależy od frakcji odpadu i rodzaju zabudowy:
  - przy odpadach zmieszanych w mieście możliwe jest obsłużenie ok. 350–400 punktów gromadzenia odpadów,
  - na terenach wiejskich rozproszonych – podobnie,
  - w bardziej skupionej zabudowie wiejskiej (np. Kiełpino) – nawet ok. 600 posesji.

Trasy są planowane tak, aby obciążenie pracą było zbliżone. Z punktu widzenia kosztowego oznacza to brak zasadniczych, systemowych różnic w kosztach robocizny między miastem a wsią – zmienia się jedynie struktura pracy (więcej manewrów w mieście vs. większe przebiegi na wsi).

3.4. Skład i jakość selektywnej zbiórki

Firma jednoznacznie wskazuje, że:

- różnice między zabudową wielorodzinną a jednorodziną są bardzo duże pod względem jakości selektywnej zbiórki,
- frakcje selektywne z zabudowy wielorodzinnej są znacznie bardziej zanieczyszczone,
- w odpadach zmieszanych z bloków częściej występują odpady, które powinny trafić do frakcji selektywnej,
- przy posesjach jednorodzinnych identyfikacja właściciela odpadu jest prosta, co sprzyja lepszej segregacji i dyscyplinie.

W efekcie:

- zanieczyszczone frakcje z zabudowy wielorodzinnej są droższe w zagospodarowaniu – w skrajnych przypadkach koszt zagospodarowania może być nawet do trzech razy wyższy niż dla czystej frakcji,
- ten element zwiększa jednostkowe koszty systemu „po stronie miasta”, częściowo niwelując rzekomą „oszczędność” wynikającą z większej koncentracji punktów odbioru.

3.5. Częstotliwość odbioru

- W zabudowie jednorodzinnej odpady odbierane są z częstotliwością określoną w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.
- W zabudowie wielorodzinnej częstotliwości są znacząco wyższe, w szczególności:
  - odpady zmieszane – 2 razy w tygodniu,
  - tworzywa sztuczne – 2 razy w tygodniu,
  - bioodpady – co najmniej 1 raz w tygodniu,
  - makulatura – co najmniej 1 raz w tygodniu,
  - szkło – 1 raz w tygodniu.

Wyższa częstotliwość odbioru w zabudowie wielorodzinnej oznacza większe zaangażowanie śmieciarek i załóg w mieście, a więc wyższe koszty operacyjne. Częstotliwość odbioru wynika z decyzji rady gminy w Regulaminie, ale jest ona wymagana ze względów sanitarnych (bio), pojemności altan i obsługi dużych skupisk ludzi. Wykonawca wskazał jednoznacznie, że częste postoje, manewry i korki generują wyższe koszty czasu pracy i paliwa, co eliminuje mit, że częstszy odbiór w mieście jest „tańszy”.

3.6. Koszty jednostkowe zagospodarowania i transportu

Firma odbierająca odpady wskazała, że:

- koszty jednostkowe zagospodarowania 1 Mg odpadów powinny być zasadniczo takie same dla obu typów zabudowy (wynikają ze stawek instalacji komunalnej),
- różnice pojawiają się tam, gdzie mamy do czynienia z zanieczyszczonymi frakcjami z zabudowy wielolokalowej – wtedy koszty zagospodarowania rosną,
- koszt odbioru i transportu jest wyższy dla zabudowy wielorodzinnej z uwagi na:
  - większą liczbę pojemników do obsługi w jednym punkcie,
  - wydłużony czas manewrowania i podjazdów,
  - korki i pracę na krótkich odcinkach generującą wyższe zużycie paliwa.

Zestawiając powyższe dane oraz przybliżone kalkulacje:

- różnice kosztowe pomiędzy zabudową wielorodzinną a jednorodziną są zbyt małe, aby uzasadnić wprowadzanie odrębnych stawek opłaty dla mieszkańców,
- część rzekomych „oszczędności” w blokach jest w praktyce równoważona przez:
  - wyższą częstotliwość odbioru,
  - większe zanieczyszczenie frakcji selektywnych,
  - utrudnienia drogowe i logistyczne.

4. Argument o „tańszym odbiorze w blokach” jest nadmiernym uproszczeniem

Należy zaznaczyć, że:

- śmieciarki pracują dziś na zoptymalizowanych trasach GPS,
- wykorzystują podnośniki automatyczne,
- załadunek pojemników jest zbliżony czasowo,
- różnice w ilości odpadów są kompensowane przez różnice w składzie strumienia odpadów.

W praktyce koszt obsługi jednego mieszkańca w mieście i na terenach wiejskich jest bardzo podobny, a w niektórych frakcjach (szkło, tworzywa sztuczne) odpady z bloków są droższe w zagospodarowaniu z uwagi na większe zanieczyszczenie.

5. Wnioski

Po analizie kosztów, danych firmy odbierającej odpady oraz orzecznictwa sądów administracyjnych stwierdzić należy, że:

- koszty odbioru i zagospodarowania odpadów w mieście i na terenach wiejskich są zbliżone,
- brak jest podstaw ekonomicznych i danych kosztowych do zastosowania zróżnicowania,
- system gospodarki odpadami musi funkcjonować jako całość i być finansowany solidarnie przez wszystkich mieszkańców.

W związku z powyższym brak jest zarówno merytorycznych, jak i ekonomicznych przesłanek do wprowadzenia odrębnych stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyłącznie ze względu na rodzaj zabudowy (wielorodzinna / jednorodzinna). Utrzymanie jednolitej stawki – przy jednoczesnym dalszym monitorowaniu kosztów systemu oraz jakości selektywnej zbiórki – pozostaje rozwiązaniem najbezpieczniejszym prawnie, bardziej sprawiedliwym społecznie oraz stabilnym finansowo. Decyzja o nieróżnicowaniu stawek jest więc zgodna z prawem, ponieważ rada nie ma obowiązku różnicować stawek – musi jedynie zapewnić ich zgodność z rzeczywistymi kosztami systemu jako całości.

Z poważaniem,

BURMISTRZ

Mieczysław Grzegorz Gołuński

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

sporz. E. Zientarska